

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๒๐๖/๒๕๖๕

สำนักงาน ก.พ.ร.

ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการให้รักษาราชการแทน

เรียน ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อ้างถึง หนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๒๐๑.๓/๒๕๗๑ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีหนังสือแจ้งว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ อนุมัติแต่งตั้งนายวิจารณ์ สิมาฉายา ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นต้นไป ซึ่งในขณะนี้อยู่ระหว่างนำความกราบบังคมทูล พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการรายดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งเดิม และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ต่อไป กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงได้หารือเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จำนวน ๒ ประเด็น ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อพิจารณา ซึ่งคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความฯ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ได้พิจารณาแล้วเห็นควรแยกประเด็นการพิจารณาเป็น ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสามารถแต่งตั้งนายวิจารณ์ สิมาฉายา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ให้รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามความในมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ หรือมาตราอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้หรือไม่ อย่างไร นั้น

คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่ บทบัญญัติมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม บัญญัติว่า “การเป็นผู้รักษาราชการแทนตามพระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบกระเทือนอำนาจนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าปลัดกระทรวง ปลัดทบวง อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดี ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาที่จะแต่งตั้งข้าราชการอื่นเป็นผู้รักษาราชการแทนตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมาย” นั้น หมายความว่า ในการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดนั้นย่อม

ไม่กระทบ...

ไม่กระทบกระเทือนถึงอำนาจของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าปลัดกระทรวง ปลัดทบวง อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาที่จะแต่งตั้งข้าราชการอื่นให้เป็นผู้รักษาราชการแทนตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายอื่นกำหนดได้ ฉะนั้น บทบัญญัติในมาตราดังกล่าวจึงไม่ใช่บทบัญญัติที่ให้อำนาจ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวงหรืออธิบดีที่จะแต่งตั้งข้าราชการอื่นเป็นผู้รักษาราชการแทนได้ เพียงแต่ไม่ตัดอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวในการแต่งตั้งข้าราชการอื่นเป็นผู้รักษาราชการแทนตามที่กฎหมายอื่นนอกจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม บัญญัติให้อำนาจไว้เท่านั้น ประกอบกับมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองปลัดกระทรวงเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองปลัดกระทรวงหลายคนให้นายกรัฐมนตรีสำหรับสำนักนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ให้นายกรัฐมนตรีสำหรับสำนักนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทน” ดังนั้น กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ รัฐมนตรีเจ้าสังกัดจึงต้องดำเนินการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม บัญญัติไว้ กล่าวคือ ให้นายกรัฐมนตรีสำหรับสำนักนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงเป็นผู้รักษาราชการแทน แต่ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้แต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทน เมื่อกรณีนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ อนุมัติแต่งตั้งนายวิจารณ์ สิมาฉายา ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่ง อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และอยู่ระหว่างรอพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แล้ว ประกอบกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงไม่อาจอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๙ และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่งตั้งอธิบดีกรมควบคุมมลพิษมาเป็นผู้รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้

ประเด็นที่ ๒: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะมีคำสั่งแต่งตั้งนายวิจารณ์ สิมาฉายา ให้รักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก่อน แล้วจึงมีคำสั่งแต่งตั้งนายวิจารณ์ สิมาฉายา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ รักษาการแทนรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือมาตราอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้หรือไม่ อย่างไร นั้น

คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่ มาตรา ๔๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

กำหนดว่า “ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ปลัดกระทรวง จะแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการ แทนก็ได้” และโดยที่มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน กำหนดว่า “ให้ผู้รักษาราชการแทน ตามความในพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน” จากบทบัญญัติดังกล่าว การแต่งตั้ง ผู้รักษาราชการแทนตำแหน่งรองปลัดกระทรวงได้นั้น จะต้องเป็นกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวง หรือมีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ โดยปลัดกระทรวงจะต้องแต่งตั้งข้าราชการ ในกระทรวงซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทน ซึ่ง ผู้รักษาราชการแทนในตำแหน่งดังกล่าวจะมีเพียงอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับรองปลัดกระทรวงที่ตนไปแทน เท่านั้น โดยมีได้ทำให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้รักษาราชการแทนกลายเป็นผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวง แต่อย่างไรก็ดี ฉะนั้น ในกรณีที่หารือมาในครั้งนี้ หากปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะ แต่งตั้งนายวิจารณ์ สิมานายา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ข้าราชการในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่า ให้เป็นผู้รักษาราชการแทน รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็สามารถทำได้

สำหรับกรณีที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะมีคำสั่งแต่งตั้งนายวิจารณ์ สิมานายา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ รักษาาราชการแทนรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก่อน แล้วจึงมีคำสั่งแต่งตั้งนายวิจารณ์ สิมานายา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ รักษาาราชการแทนรองปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้น แม้ว่ากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะมีคำสั่งแต่งตั้งนายวิจารณ์ สิมานายา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ให้รักษาราชการแทนรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็ตาม แต่โดยที่การแต่งตั้งให้ รักษาาราชการแทนรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังกล่าวจะมีเพียงอำนาจหน้าที่ เช่นเดียวกับรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ตนไปแทนเท่านั้น โดยมีได้ทำให้นายวิจารณ์ สิมานายา เป็นผู้ดำรงตำแหน่งเป็นรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแต่อย่างไรก็ดี ประกอบกับ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอยู่แล้ว ดังนั้น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงไม่อาจมีคำสั่งแต่งตั้ง นายวิจารณ์ สิมานายา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ รักษาาราชการแทนปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมตามความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

กองกฎหมายและระเบียบราชการ

โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๒๙

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๒๓๐